

Samenvatting Aardrijkskunde Zuidoost-Azië als macroregio

Samenvatting door G.

825 woorden

23 maart 2014

★ 4,9

20 keer beoordeeld

Vak

Aardrijkskunde

Methode

Wereldwijs

H1 Zuidoost-Azië: een eenheid of een verbrokkeld geheel?

Paragraaf 1: Kennismaken met de macroregio

Natuurlijk milieu:

- Veel erten.
- Moesson.
- Veel natuurrampen en landdegradatie.

Cultuur:

- (Grotendeels) begrenzing van belangrijkste etnische groepen door huidige politieke staten.
- Chinese gemeenschappen vooral in steden.
- Meeste etnische minderheden in perifere gebieden.

Economie:

- Alle landen (behalve Thailand) waren voor 1960 gekolonialiseerd.
- Globalisering heeft na 1960 voor snelle industriële groei gezorgd. Hierdoor verschoof het economisch zwaartepunt in de wereld (global shift).
- Gesloten economie: Vietnam, Cambodja, Laos, Myanmar.
- Open economie: Singapore, Brunei, Thailand, Maleisië, Indonesië, Oost-Timor, Filipijnen.

Politiek:

- De landen in Zuidoost-Azië vormen een politieke eenheid in de ASEAN.

Paragraaf 2: Het koloniale verleden: de uitgangssituatie voor globalisering

Kolonisatie:

- Voor kolonisatie en tijdens handelskolonialisme (1500-1850) waren de landen allemaal koninkrijken.
- Tijdens exploitatiekolonialisme (1850-1950) bleef alleen Thailand onafhankelijk.

Indonesië:

- Kolonisator: Nederland.
- Exploitatiekolonialisme (tot 1945/1947): grondstoffen leveren, en afzetmarkt voor Nederlandse industrieproducten.

Maleisië:

- Kolonisator: Groot Brittannië.
- Exploitatiekolonialisme (tot 1957): tin, rubber en palmolie.

Birma:

- Kolonisator: Groot Brittannië.
- Exploitatiekolonialisme (tot 1948): rijstteelt, bosbouw, aardolie.
- Militaire dictatuur: 1962.

Singapore:

- Kolonisator: Groot Brittannië.
- Exploitatiekolonialisme (tot 1959).

Brunei:

- Kolonisator: Groot Brittannië.
- Protectoraat (tot 1984).

Laos, Cambodja, Vietnam:

- Kolonisator: Frankrijk.
- Protectoraat: goedkope grondstoffen, afzetmarkt voor Franse industrieproducten.

Oost-Timor:

- Kolonisator: Portugal.
- Exploitatiekolonialisme (tot 1975).

Thailand:

- Kon onafhankelijkheid behouden door land af te staan aan koloniale machten.

Paragraaf 3: Globalisering in de economische dimensie

Agrarische sector:

- Door initiatieven van het WTO is de wereldhandel in landbouwproducten steeds vrijer en belangrijker geworden, maar er is hierdoor wel sprake van ruilvoetverslechtering.
- Vooral in de landen met een open economie is er sprake van een agrarische zelfvoorzienende monocultuur (rijst).
- Vooral in de landen met een open economie is er sprake van deagrarisatie.
- Groene Revolutie (HYV): betere rijstopleiding per hectare.

Drie soorten landbouw:

- Traditionele zwerfandbouw: extensief & zelfvoorzienend. Stukken bos ontginnen (brand), bodem raakt uitgeput.
- Traditionele permanente landbouw: intensief & zelfvoorzienend.
- Plantagegewassen: intensief & voor export. Grote plantages & smallholders (monocultuur).

Industriële sector:

- 1950-1960: wederopbouw van de Japanse industrie na WO II & begin importvervangende industrialisatie in enkele landen.
- 1960-1980: eerste generatie NIC's (Singapore, Hongkong, Taiwan, Zuid-Korea). Comparatief voordeel: lage lonen. Exportgeoriënteerde industrialisatie.
- 1980-1996: eerste generatie NIC's: kapitaalintensieve producten. Tweede generatie NIC's (Maleisië, Thailand, Filipijnen, Indonesië).
- 1997-1998: Aziatische beurscrisis.
- 1998-heden: Japan vormt industrie om, verplaats productie naar oa Indonesië en Vietnam.

Importvervangende industrialisatie (geen succes):

- Gebrek aan kapitaal.
- Binnenlandse markt te klein.
- Door hoge invoerheffingen kregen binnenlandse bedrijven een monopoliepositie.
- Men wilde de snelle economische groei van op export georiënteerde landen navolgen (bv. Japan en Zuid-Korea).

Exportgeoriënteerde industrialisatie (wel succes):

- Footloose MNO's zoeken gunstige vestigingsplek en afzetmarkt. Nevenvestigingen & subcontracting.
- Exportprocessingszones

Singapore:

- Koploper.
- 75% van BBP in dienstensector.
- Financiële sector, havenactiviteiten, toerisme.

Dienstensector:

- Vooral in steden
- Beperkt in landen met gesloten economie.
- Toerisme: Maleisië, Thailand, Singapore, Vietnam, Indonesië).

Voordelen toerisme:

- Levert veel harde buitenlandse valuta op.
- Levert veel directe en indirecte werkgelegenheid op.
- Biedt mogelijkheden om cultuurschatten te beschermen en te restaureren.
- Ondersteund kleine traditionele ambachtelijke bedrijven.

Nadelen toerisme:

- Afhankelijkheid van internationaal toerisme.
- Toeristen bedreigen de cultuur door het niet kennen van heersende normen en waarden.
- Toeristen vragen om dure luxeproducten die vanuit het buitenland moeten worden ingevoerd.

Informele sector:

- De armoede wordt hier over steeds meer mensen verdeeld (shared poverty).

Paragraaf 4: Globalisering in de sociaal-culturele dimensie

Demografie:

- Demografische transitie.
- Voor 1950: pretransitiefase, hoge geboorte & sterfte.
- Na 1970: transitiefase, hoge geboorte & dalende sterfte.
- Vanaf 1990: posttransitiefase in landen met open economie, lage geboorte & sterfte. Dit gaat langzamer bij landen met gesloten economie.
- Sociaal-culturele en sociaal-politieke factoren beïnvloeden geboortecijfer.
- Indonesië & Thailand: family planning (overheid)
- Door hoge geboortecijfers van voor 1990, veel jongeren en weinig ouderen.

Urbanisatie:

- Groei stedelijke bevolking door natuurlijk groei.
- Groei stedelijke bevolking door urbanisatie.
- Ontstaan megasteden.
- Overurbanisatie: bevolking groeit sneller dan bestaansmogelijkheden.

Arbeidsmigratie:

- Arbeidsimmigranten sturen geld terug naar familie in Zuidoost-Azië.
- Illegale (moderne) slavenhandel. (Vooral kinderen en vrouwen.)

Paragraaf 5: Globalisering in de politieke dimensie

Factoren die zorgen voor politieke instabiliteit:

- Verscheidenheid aan etnische volken.

- Godsdienstverschillen.
- Welvaartsverschillen.
- Isolatie door ontoegankelijke bergachtige opbouw en eilandenkarakter.

Nationbuilding:

- Communisme
- Autocratische regimes

Samenwerking:

- ASEAN (1967): stimuleren vrede en stabiliteit & economische groei en sociaal-culturele ontwikkeling bevorderen.
- AFTA (1992): vrijhandelsovereenkomst
- Zuidoost-Aziatische Unie: toekomstplan, vergelijkbaar met EU.

Paragraaf 6: Wordt Zuidoost-Azië een soort Europa?

Positie in de wereld:

- Opgeschoven van periferie naar semiperiferie (global shift).

Verschillen in ontwikkelingsgraad:

- BNP.
- Armoede.
- HDI
- Kopgroep: Singapore en Brunei. Middengroep: Maleisië, Thailand, Filipijnen en Indonesië. Ondergroep: Cambodja, Laos, Myanmar, Oost-Timor.

H2 Belangrijke actuele vraagstukken

Paragraaf 1: Het tropisch regenwoud als bedreigde natuurlijke hulpbron

Vier functies tropisch regenwoud (conflicterend):

- Economische productiefunctie.
- Draagfunctie voor menselijke activiteiten.
- Informatiefunctie van de natuur (biodiversiteit).
- Regulatiefunctie van evenwicht in de natuur.

Regulatiefunctie:

- Evenwicht in de waterhuishouding.
- Stabilisatie van het klimaat.
- Bescherming van de bodem.
- Evenwicht in de hoeveelheid koolstof in de lucht.

Bedreigingen voor regenwoud:

- Uitbreiding zwerfandbouw. (Ongecontroleerde bosbranden & zwak optreden overheid.)
- Ontginning door transmigratie.
- Aanleg plantages.
- Houtkap.

Maatregelen duurzaam bosbeheer:

- Aanplant van duurzame houtplantages met ecolabel.
- Goede hazard management om schade door bosbranden te beperken.

Paragraaf 2: Natuurlijke gevaren en natuurrampen in Zuidoost-Azië

Factoren bij gevoeligheid voor natuurrampen:

- Grilligheid van weer en klimaat (tropische zone).
- Geologische opbouw (rand van de Euraziatische plaat).
- Bevolkingsdichtheid in vruchtbare rivierdalen, delta's, vulkanische gebieden en kustvlaktes.
- Armoede beperkt hazard management.
- Onderschatting van gevaren door mensen in risicogebieden.

Gevolgen warmer wordend klimaat (negatief voor economie):

- Mindere landbouwproductie.
- Meer extreem weer.
- Meer overstromingen door zeespiegelstijging.

Tropische cyclonen:

- Boven Grote Oceaan, Filipijnenzee, Indische Oceaan, Golf van Bengalen.
- Neemt in verloop van tijd in sterkte af door wrijving van het landoppervlak.
- Zorgt voor hoge golven die een gevaar voor de kust kunnen zijn.

Paragraaf 3: Bedreigingen van de eenheid in de staten

Conflict 1:

- Tussen: Indonesië & Papoea's.
- De opname van Papoea in de Indonesische staat na onafhankelijkheid van Nederland.
- Conflicten door de winning van goud, koper, olie en hout. De landrechten van de lokale bevolking zijn niet of slecht geregeld.
- Conflicten door de transmigratie. Papoea's gingen zich minderheid in eigen land voelen.
- Verlangen naar zelfstandigheid.

Conflict 2:

- Tussen: Indonesië & Molukken.
- Moslims tegen Christenen.

Conflict 3:

- Tussen: Myanmar & de Karen.
- De Karen worden tegengehouden in hun pogingen een eigen staat te vormen.